

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Que la vida no s'acabi mai

PERFIL

KARL OVE KNAUSGARD VA PUBLICAR EN NORUEC EL SEXTET DE LLIBRES AUTOBIOGRÀFICS 'LA MEVA LLUITA'. L'ALTRA ESTÀ PUBLICANT EN CATALÀ. 'BALLAR EN LA FOSCOR' ÉS L'EXCEL·LENT QUARTA ENTREGA DEL PROJECTE

MARINA
PORRAS

L'obra de Knausgard, l'escriptor noruec que ha escrit una autobiografia en sis volums (3.500 pàgines). I en lloc d'un previsible fracàs ha aconseguit un èxit editorial mundial. Com passa amb tot fenomen, té els seus detractors i defensors. Els primers diuen que els llibres no són tan bons com els proclamen i es queixen del poc interès que té aguantar la vida rutinària d'un home de mitjana edat amb una crisi existencial. Crec que en aquest cas cal estar al bàndol de la defensa. Knausgard ha fet una aposta arriscada i se n'ha sortit. Ha tensat i jugat amb la noció de realitat i servint-se de l'autobiografia ha posat en dubte les normes de la ficció. El crític Christian Lorentzen explica amb una imatge senzilla però efectiva els mecanismes de la seva literatura: "L'experiència de llegir-

"Volia veure com de lluny podia portar el realisme abans que es fes impossible de llegir". Aquesta és la idea que resumeix

lo és similar a la de veure un vídeo d'un gran atleta. Per exemple, un jugador de bàsquet. El jugador és constantment brillant, però no està en la natura del joc que cada llançament entri a la cistella, i molts d'ells no entren". Convé llegir-lo així. Quan algú escriu una obra d'aquesta magnitud no podem jutjar cada pàgina com ho fariem amb una novel·la de 300.

Ballar en la foscor és segurament el més lleuger dels volums i ho és perquè explica la vida d'un adolescent de 18 anys. Aquí han desaparegut les digressions severes de l'adult que fa balanç de la vida que omplen les primeres novel·les. Cada vegada que la narració s'escapa i s'intueix introspecció o prosa assagística, Knausgard ho talla de seguida i ho fa tornar cap a l'acció. El llenguatge és directe, gens metafòric. El ritme és constant -no hi ha ni un capítol-: són 556 pàgines a raig (imitant els mecanismes de la memòria).

Arribar a ser escriptor

El llibre comença amb un viatge. Karl Ove té 17 anys, ha acabat l'institut i se'n va a passar un any fent de professor a Hafjord, al nord de Noruega, molt a prop del pol Nord, en un poblet aïllat on mig any se'l passen engolits per la foscor i l'altre mig enlluernats pel sol. La idea és trobar l'espai per triomfar en la seva vocació: ser escriptor. La novel·la també explica el seu últim any d'institut, marcat pel divorci dels pares. La mare aprèn a viure sola mentre el pare s'enfonsa en l'alcoholisme. Amb aquest panorama Karl Ove decideix tirar pel dret: "Vaig obrir una altra subsecció en la meua vida. Borratxera i esperança de luxúria". Knausgard ens fa entrar en el seu món de festes absurdes i ressaques terribles (amb blancs de memòria inclosos) i explica els lamentables intents de lligar i els fracassos d'ejaculador precoç. Tot es redueix a dues

BALLAR EN LA FOSCOR
KARL OVE KNAUSGARD
L'ALTRA / ANAGRAMA
TRADUCCIÓ D'ALEXANDRA PUJOL
556 PÀG. / 24,90 €

"TOT ESTÀ ESCRIT AMB UNA INTENSITAT TAN GRAN QUE NO ENS QUEDA MÉS REMEI QUE FER SERVIR UN ADJECTIU SUAT PER DESCRUIRE LA SEVA PROSA: ÉS HIPNÒTICA"

obsessions: beure i follar. Tot és excés de vitalitat: "Ballo i la felicitat m'omple i només desitjo que duri, que la vida no s'acabi mai".

En aquest volum, com en tots els de la sèrie, Knausgard ho omple tot. Ell és narrador i figura central de l'obra. Hi surten molts altres personatges, però són només figurants. Això, que hauria de fer l'obra pesada, és un indicador per veure que és bo: en cap moment trobem a faltar més protagonisme de cap altre personatge. I això passa per culpa de la sinceritat gairebé ofensiva amb què escriu. A la novel·la trobem un Knausgard declaradament patètic, un nen amb ínfulas de gran escriptor, que es posa calent amb les alumnes i no pot evitar trempar a classe i que s'alcoholitza perquè no troba cap manera de relacionar-se amb els altres. Tot està escrit amb una intensitat tan gran que no ens queda més remei que utilitzar un adjectiu suat per descriure la seva prosa: és hipnòtica. És un clixé, però és la paraula més honesta per descriure l'actitud del lector, que es queda enganxat passant pàgines encara que parlin de la rutina més avorrida.

Knausgard sap que la seva gràcia és la sinceritat i juga amb això. Perquè, malgrat que aquesta és una autobiografia, ell és un bon escriptor i ha fet un artefacte molt pensat. El noruec escriu sobre la memòria ("Escriure és recordar, en això sóc un prouistià clàssic") però tria d'aquesta memòria el que funcionarà millor en una novel·la, el que li servirà més per a cada història. Diu: "Tot en l'obra és construït i controlat amb cura. Per a mi escriure és això: una mà freda sobre un front calent". En aquest, com als altres volums, reconèixer Knausgard com un gran escriptor és l'única resposta que explica per què aquest llibre no és, com hauria de ser, un terrible avorriment. ♦♦

WIKIPEDIA

El turista avorrit

MARINA
ESPASA

Aquest és un llibre curiosíssim escrit per un autor pràcticament desconegut que va morir l'any 1931, Joan Crespi. L'any 1930, molt malalt, havia estat a punt de guanyar un premi literari que li va arrabassar Xavier Benguerel, però el llibre, una novel·la popular d'aventures sobre les vivències d'un català a la Xina dels anys vint, es va publicar igualment i avui el recupera Males Herbes. Sembla que Joan Crespi no havia trepitjat mai el continent asiàtic, ni falta que li feia. En va tenir prou amb llegir Jules Verne i

veure pel·lícules sobre aquella terra llunyana i misteriosa per bastir una història farcida de persecucions, romanticisme i misteri que satisfés la curiositat dels lectors catalans de l'època, àvids de saber què passava al país de la gent amb els ulls ametllats.

Hi ha un motiu que ja justifica la lectura del llibre: el vocabulari i les expressions, típiques del català dels anys vint que els editors han decidit no corregir. La decisió és discutible, perquè hi ha construccions que avui només poden ser considerades incorrectes, però té l'avantatge de fer-nos redescobrir paraules com traüt (tragi) o fornol (forn gros). El més original de tot,

però, i la veritable raó per la qual val la pena llegir avui el llibre, és el tractament que fa del concepte de *turisme exòtic*: aquella set de país radicalment diferent que es veu frustrada en baixar de l'avió després d'un vol de quinze o vint hores i descobrir que el primer cafè que podem fer és en un Starbucks.

Ni rastre de pagodes

Adaptat als anys vint, això és el que li passa a Joan Garriga, el protagonista de *La ciutat de la por*, quan arriba a Canton i no hi troba ni rastre de pagodes, mags amb bigotis llargs, pagesos amb barrets punxeguts o dones amb els peus diminuts: la Xina tradicional està sent escombra-

LA CIUTAT DE LA POR
JOAN CRESPI
MALES HERBES
192 PÀG. / 13 €

da pel progrés que ve d'Occident i el Joan s'avorreix profundament voltant pels restaurants i hotels occidentalitzats. Per sort, coneix un anglès romàntic, Mister Lawrence, el qual li fa allò tan antic de muntar-li una broma. El Joan, que s'ho empassa tot, viu una aventura apassionant que inclou un taüt de doble fons, traficants d'opi, una casa misteriosa amb passadissos subterranis i una masmorra on passa una nit envoltat de rates pestilents, però al final s'adona que "la Xina de la llegenda i de les estampes policromades ha mort", com li explica Mister Lawrence, i que ja no val la pena viatjar més. ¿Oï que això no sona tan estrany en ple segle XXI? ♦♦